

INHALTSVERZEICHNIS

<i>Vorwort</i>	12
1. EINE DIACHROME GRAPHEMATIK DES DEUTSCHEN	16
1.1. Die Konventionalität der Schreibnormen	16
1.2. Die bedeutendsten Schriftsätze im deutschen Sprachraum	32
1.3. Die bedeutendsten Schreibschriften im deutschen Sprachraum	40
1.4. Das gegenwärtige orthographische Alphabet des Deutschen	56
1.5. Das gegenwärtige orthoepische Alphabet des Deutschen	62
1.5.1. Das IPA Transkriptionssystem	66
1.5.2. Die Laute des Deutschen in IPA Transkription	70
1.5.3. Die Numerale des Deutschen in IPA Transkription	92
1.5.3.1. Die Numerale des Deutschen von eins bis zehn	92
1.5.3.2. Die Numerale des Deutschen von elf bis hundert ...	100
1.5.3.3. Rumänische Eigennamen in IPA Umschreibung	102
1.5.3.4. Deutsche Ortsnamen in IPA Umschreibung	103
1.6. Die IPA Transkriptionstypen	106
1.6.1. Die phonemische Transkription	108
1.6.2. Die phonetische Transkription	110
1.6.2.1. Die „enge“ phonetische Transkription	110
1.6.2.2. Die „weite“ phonetische Transkription	112
2. DIE PHONETIK	116
2.1. Grundbegriffe der artikulatorischen Phonetik	126
2.1.1. Der phono-artikulatorische Apparat	126

CUPRINS

<i>Prefață</i>	13
1. O GRAFEMATICĂ DIACRONICĂ A LIMBII GERMANE	17
1.1. Convenționalitatea normelor de scriere	17
1.2. Cele mai importante corpuri de literă folosite în spațiul de limbă germană	33
1.3. Cele mai importante forme de scriere folosite în spațiul de limbă germană	41
1.4. Alfabetul ortografic contemporan al limbii germane	57
1.5. Alfabetul ortoepic contemporan al limbii germane	63
1.5.1. Sistemul de transcriere IPA	66
1.5.2. Sunetele limbii germane în transcriere IPA	70
1.5.3. Numerale germane în transcriere IPA	92
1.5.3.1. Numerale germane de la unu la zece	92
1.5.3.2. Numerale germane de la unsprezece la o sută	100
1.5.3.3. Nume proprii românești în transcriere IPA	102
1.5.3.4. Nume de localități germane în transcriere IPA	103
1.6. Tipuri de transcriere IPA	107
1.6.1. Transcrierea fonemică	109
1.6.2. Transcrierea fonetică	111
1.6.2.1. Transcrierea fonetică „îngustă“	111
1.6.2.2. Transcrierea fonetică „largă“	113
2. FONETICA	117
2.1. Termeni de bază în fonetica articulatorie	127
2.1.1. Aparatul fono-articulator	127

2.1.1.1. Der glottale Raum	128
2.1.1.2. Das Ansatzrohr	132
2.2. Zur Klassifikation der Laute des Deutschen	140
2.2.1. Das Konsonantensystem des Deutschen	148
2.2.2. Das Vokalsystem des Deutschen	154
2.2.3. Die Diphthonge des Deutschen	158
2.3. Ein artikulatorisches Propädeutikum der Laute des Deutschen	162
3. DIE PHONOLOGIE	166
3.1. Phonologische Opposition, komplementäre Distribution und freie Variation	170
3.2. Allophone	174
3.3. Das Phonem und das Archiphonem	178
4. EIN PLÄDOYER FÜR DIE „PHONETOLOGIE“ ALS OBERBEGRIFF FÜR DIE PHONETIK UND DIE PHONOLOGIE	186
4.1. Im Spannungsfeld zwischen Phonetik und Phonologie	188
4.2. Ein Lösungsansatz: Metaphonetik und Phonetologie	190
5. DIE SUPRASEGMENTALE PHONETOLOGIE	194
5.1. Der Ton	196
5.2. Der Akzent	198
5.3. Die Intonation	202
5.4. Die Pausen	204
5.5. Der Rhythmus	206
5.6. Die Silbe	208
5.6.1. Zur Silbendefinition	208
5.6.2. Die Silbenarchitektur	214
5.6.3. Sonoritätsklassen nach Eduard Sievers	222
5.6.4. Die metrische Organisation des Sprechaktes	226

2.1.1.1. Spațiul glotal	129
2.1.1.2. Tubul fonator	133
2.2. Despre clasificarea sunetelor limbii germane	141
2.2.1. Sistemul consonantic al limbii germane	149
2.2.2. Sistemul vocalic al limbii germane	155
2.2.3. Diftongii limbii germane	159
2.3. O propedeutică articulatorie a sunetelor limbii germane	163
3. FONOLOGIA	167
3.1. Opoziția fonologică, distribuția complementară și variația liberă ...	171
3.2. Alofone	175
3.3. Fonemul și arhifonemul	179
4. O PLEDOARIE PENTRU „FONETOLOGIE“	
CA SUPRA-TERMEN PENTRU FONETICĂ ȘI FONOLOGIE	187
4.1. În terenul minat dintre fonetică și fonologie	189
4.2. O posibilă soluție: Metafonetică și Fonetologie	191
5. FONETOLOGIA SUPRASEGMENTALĂ	195
5.1. Tonul	197
5.2. Accentul	199
5.3. Intonația	203
5.4. Pauzele	205
5.5. Ritmul	207
5.6. Silaba	209
5.6.1. Asupra definiției silabei	209
5.6.2. Arhitectura silabei	215
5.6.3. Clase de sonoritate după Eduard Sievers	223
5.6.4. Organizarea metrică a actului de vorbire	227

6. DER DEUTSCHE KONSONANTISMUS: RHYTHMUS UND REIM	230
6.1. Die Alliterationen	230
6.2. Zungenbrecher	230
6.3. Dialektales	262
6.4. Varia	262
7. DER DEUTSCHE VOKALISMUS IN PHONOLOGISCHEN OPPOSITIONEN	264
7.1. Deutsche Vokalserien: Eine Auswahl	264
7.1.1. Die « A » Vokalserie	264
7.1.2. Die « E » Vokalserie	267
7.1.3. Die « I » Vokalserie	275
7.1.4. Die « O » Vokalserie	279
7.2. Übungen zu Minimalpaaren	283
8. EXEMPLARISCHE IPA-TRANSKRIPTIONEN NACH POMPINO-MARSCHALL	284
8.1. Der <i>Nordwind</i> – <i>Sonne</i> -Text	284
8.1.1. Orthographische Fassung des „Nordwind – Sonne“-Textes ...	286
8.1.2. Empirisch-impressionistische „enge“ Transkription des „Nordwind – Sonne“-Textes	288
8.1.3. Dudenkonforme standardsprachliche „breite“ Transkription des <i>Nordwind</i> – <i>Sonne</i> -Textes	290
8.2. <i>Der Golem</i> von Gustav Meyrink	292
8.2.1. Orthographische Fassung des <i>Golem</i>	292
8.2.2. „Weite“ Transkription des <i>Golem</i> unter Berücksichtigung der Silbengrenzen	294
9. BIBLIOGRAPHIE	296
10. INTERNETQUELLEN	311
11. COPYRIGHT	312
12. ABBILDUNGSVERZEICHNIS	314

6. CONSONANTISMUL GERMAN: RITM ȘI RIMĂ	231
6.1. Aliterațiile	231
6.2. Exerciții articulatorii dificile	231
6.3. Texte dialectale	262
6.4. Varia	262
7. VOCALISMUL GERMAN ÎN OPOZIȚII FONOLOGICE	264
7.1. Serii de vocale germane: O selecție	264
7.1.1. Seria de vocale « A »	264
7.1.2. Seria de vocale « E »	267
7.1.3. Seria de vocale « I »	275
7.1.4. Seria de vocale « O »	279
7.2. Exerciții cu perechi minimale	283
8. TRANSCRIERI EXEMPLARE IPA DUPĂ POMPINO-MARSCHALL	285
8.1. Textul <i>Vânt de nord – soare</i>	285
8.1.1. Varianta ortografică a textului <i>Vânt de nord – soare</i>	287
8.1.2. Transcriere empiric-impresionistă „strânsă” a textului <i>Vânt de nord – soare</i>	289
8.1.3. Transcriere „largă” după standardul Duden a textului <i>Vânt de nord – soare</i>	291
8.2. <i>Golemul</i> de Gustav Meyrink	293
8.2.1. Varianta ortografică a textului <i>Golemul</i>	293
8.2.2. Transcriere „largă” a textului <i>Golemul</i> cu respectarea limitelor silabice	295
9. BIBLIOGRAFIE	296
10. SURSE INTERNET	311
11. COPYRIGHT	313
12. INDEX DE ILUSTRĂȚII	315

© Editura Fundației *România de Măine*, 2009

Editură acreditată de *Ministerul Educației, Cercetării și Inovării*
prin *Consiliul Național al Cercetării Științifice*
din *Învățământul Superior*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GADEANU, SORIN

**Graphematik und „Phonetologie“: Eine Schrift-
und Lautlehre des Deutschen,**

synoptisch-zweisprachige Ausgabe.

**Grafematică și „Fonetologie“: Știința scrierii și a
sunetelor limbii germane,** ediție sinoptic-bilingvă,

Sorin Gadeanu – București: Editura Fundației

România de Măine, 2009

Bibliogr., Index de ilustrații.

ISBN 978-973-163-341-1

811.112.2

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă
și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă
și se pedepsește conform legii.

*Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului
revine exclusiv autorului.*

VORWORT

Seit ihrer Entstehung haftet der Graphematik der Status einer Hilfswissenschaft in der Hierarchie der philologischen Disziplinen an.

Ebenso nehmen die Phonetik und die Phonologie Randstellungen in der Hierarchie der philologischen Wissenschaften ein, die ihre ausschlaggebende Bedeutung für das korrekte und effiziente Erlernen von Fremdsprachen keineswegs reflektieren.

Jedoch setzt das gründliche Erlernen einer Fremdsprache während der knappen sechs Semester, die zum neuen sogenannten „Bachelor“ führen, weit mehr als die standardisiert-industrialisierte Aneignung eines minimalen Basiswissens voraus, nämlich eine funktionale und praktisch orientierte Vertiefung der Trias *Graphematik – Phonetik – Phonologie*.

Dementsprechend geht auch die vorliegende *Graphematik und „Phonetologie“ des Deutschen* neue Wege.

Erstens bietet sie dem Leser einen Gesamtblick über den Tellerrand hinaus, jenseits der Minimalstandards des Faches.

Zweitens ist sie zwei Bücher in einem: Der deutsche Basistext ist spiegelgleich ins Rumänische übersetzt. Dadurch erspart sich der Leser den ständigen und umständlichen Handgriff zum Wörterbuch.

Drittens führt dieses Buch einen neuen taxonomischen Ansatz ein, der im Kapitel zur „Phonetologie“ ausgeführt wird.

Zugleich ermöglicht der Band den Lesern ein entsprechendes Pensum an Selbststudium zu absolvieren, was nach wie vor eine unerlässliche Bedingung zum Erreichen der besagten hohen Fachkompetenz bleibt.

Um also dieses so wichtige Selbststudium tatsächlich allen Studierenden zu ermöglichen – auch jenen, die zunächst mit Sprachschwierigkeiten im Deutschen konfrontiert sind, ist dieser Band zweisprachig-synoptisch gegliedert.

Für den philologisch geschulten Deutschler mit sprachlichen Vorkenntnissen eröffnet diese Gliederung zum einen den optimalen Einstieg in die Fachsprache, zum anderen die Möglichkeit, seine Deutschkenntnisse auf eine vielleicht ungewohnte, aber umso effizientere Art zu vertiefen.

PREFAȚĂ

Încă de la constituirea sa, grafematica are parte în ierarhia disciplinelor filologice de un statut de știință auxiliară.

La fel, fonetica și fonologia ocupă poziții marginale în ierarhia științelor filologice, care nu reflectă nicidecum importanța lor crucială în însușirea corectă și eficientă a limbilor străine.

Învățarea consistentă a unei limbi străine presupune însă pe parcursul celor doar șase semestre ce duc la noul așa-zis „bachelor“ mult mai mult decât însușirea standardizat-industrială a unor cunoștințe de bază minime, și anume o aprofundare funcțională și orientată practic a triadei *grafematică – fonetică – fonologie*.

În mod corespunzător și prezenta *Grafematică și „Fonetologie“ a limbii germane* încearcă să deschidă drumuri noi.

În primul rând, ea pune la dispoziția cititorului o imagine de ansamblu a subiectului tratat, dincolo de standardele minimale ale disciplinei.

În al doilea rând, ea este două cărți într-una: textul de bază german este tradus în oglindă în limba română. Astfel, permanenta și stânjenitoarea recurență a cititorului la dicționar devine istorie.

În al treilea rând, această carte introduce o nouă abordare taxonomică a științei sunetelor, ce este concentrată în capitolul despre „fonetologie“.

În același timp ea oferă cititorului posibilitatea de a absolvi un volum de studiu individual corespunzător, care rămâne dintotdeauna o condiție absolut necesară pentru a atinge susnumita înaltă competență de specialitate. Pentru a face deci, într-adevăr, posibil acest studiu individual tuturor studenților – inclusiv aceluia care deocamdată se mai confruntă cu dificultăți în limba germană, acest volum este structurat sinoptic-bilingv.

Pentru cei ce cunosc deja limba germană și au o formație filologică această structurare permite, pe de o parte o introducere optimă în limbajul de specialitate german, pe de altă parte posibilități de aprofundare a cunoștințelor pe o cale mai neobișnuită, dar cu atât mai eficientă.